

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Trg sv. Marka 4, 10 000 Zagreb

Zagreb, 2. siječnja 2012.

PREDMET: Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti sa Ustavom i zakonom Zakona o popisima birača, članaka 2. stavka 1., 8. stavka 5. i 11. stavka 1.

- *dopuna i ispravak prijedloga, dostavlja se*

Poštovani,

dana 10. listopada 2011. godine podnijeli smo Ustavnom sudu Republike Hrvatske prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti čl. 2. st. 1., čl. 8. st. 5. i čl. 11. st. 1. Zakona o popisima birača (NN 19/07).

Ovim putem dostavljamo Ustavnom sudu na razmatranje dopunu argumenata obrazloženja i ispravak tog prijedloga kako slijedi:

- I. Dana 16. studenog 2011. godine, Vijeće ministara EU donijelo je zemljama članicama Preporuku o sudjelovanju osoba s invaliditetom u političkom i javnom životu.¹ Tom je Preporukom navedeno:

„3. Ne-diskriminacija u korištenju poslove sposobnosti

Uzimajući u obzir odredbe Akcijske linije br. 12 'pravna zaštita' Akcijskog plana za invaliditet Vijeća Europe od 2006.-2015. i, na odgovarajući način članak 12. „Jednakost pred zakonom“ UN CRPD-a, zemlje članice trebaju osigurati da njihovo zakonodavstvo općenito ne diskriminira osobe s invaliditetom u političkom i javnom životu. One trebaju pružiti podršku osobama koje imaju za time potrebu u korištenju svoje poslove sposobnosti u različitim aspektima života, naročito u iskorištavanju njihovog biračkog prava, koje je univerzalno pravo, posebice u skladu sa člankom 29. UN CRPD kao i sa drugim međunarodnim dokumentima kojima su zemlje članice stranke.

¹ Recommendation CM/Rec(2011)14 of the Committee of Ministers to member states on the participation of persons with disabilities in political and public life, *Adopted by the Committee of Ministers on 16 November 2011 at the 1126th meeting of the Ministers' Deputies.*

Zemlje članice trebaju osigurati da njihova zakonodavstva, na svim razinama, ne sadrže odredbe koje lišavaju osobe s invaliditetom njihovog prava da biraju ili budu birani na izborima.

Sve osobe s invaliditetom, bilo da imaju tjelesna, senzorna ili intelektualna oštećenja, duševne smetnje ili kronične bolesti, trebaju imati biračko pravo na jednakoj osnovi s drugim građanima i ne smiju biti lišeni tog prava bilo kojim zakonom koji ograničava njihovu poslovnu sposobnost, kao niti sudskom ili drugom odlukom ili drugom mjerom koja se temelji na njihovom invaliditetu, kognitivnom funkcioniranju ili presumiranom kapacitetu. Sve osobe s invaliditetom imaju pravo kandidirati se za javnu funkciju na jednakoj osnovi s drugima i ne smiju biti lišeni toga prava bilo kojim zakonom koji ograničava njihovu poslovnu sposobnost, kao niti sudskom ili drugom odlukom ili drugom mjerom koja se temelji na njihovom invaliditetu, kognitivnom funkcioniranju ili presumiranom kapacitetu, ili na drugi način.

Zemlje članice trebaju osigurati da je diskriminacija osoba s invaliditetom zabranjena u svim područjima političkog i javnog života, pogotovo kada se radi o biračkom pravu, vršenju javnog mandata, aktivnom sudjelovanju u političkim strankama ili nevladinim organizacijama ili vršenju javnih dužnosti. Diskriminatorni su postupci i oni koji uključuju neispunjenje obaveze za pružanjem razumne prilagodbe za osobe s invaliditetom kako bi mogle u potpunosti uživati svoja politička prava.“

U tom kontekstu, skrećemo pozornost Ustavnom sudu da odredbe Zakona o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08) brane diskriminaciju po osnovi zdravstvenog stanja i invaliditeta kada je riječ o sudjelovanju u političkom životu.

- II. Pod toč. VI/5 obrazloženja Prijedloga citirali smo Kodeks dobre prakse u izbornim pitanjima Venecijanske komisije. Tu smo naveli kako su u vrijeme izrade Prijedloga na strani Venecijanske komisije postojala određena ograničenja u vezi mentalnog kapaciteta birača.

Međutim, dana 19. prosinca 2011. godine Venecijanska komisija usvojila je Revidiranu interpretativnu deklaraciju o Kodeksu dobre prakse u izbornim pitanjima kod sudjelovanja osoba s invaliditetom u izborima.² Prema toj Deklaraciji, osobe s invaliditetom trebaju ostvarivati biračko pravo i sudjelovati u političkom životu na jednakoj osnovi sa drugim građanima. Univerzalno biračko pravo, prema navodu Deklaracije, temeljni je princip europskog izbornog naslijeđa, zbog čega osobe s invaliditetom ne smiju u tom pogledu biti diskriminirane, što je u skladu sa člankom 29. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a te praksom Europskog suda za ljudska prava.

Prema tome, Venecijanska komisija izmijenila je svoja stajališta u pogledu aktivnog biračkog prava osoba s invaliditetom kako bi se spriječila njihova diskriminacija na

² Revised Interpretative Declaration to the Code of Good Practice in Electoral Matters on the Participation of People with Disabilities in Elections, *Venice Commission*, December 19, 2011, no. CDL-AD(2011)045.

izborima, a to se u skladu sa Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom odnosi na sve kategorije tih osoba, uključujući i one koje imaju duševne smetnje ili intelektualne poteškoće.

- III. Na stranici 3. Prijedloga za ocjenu suglasnosti Zakona o popisima birača s Ustavom i zakonom omaškom je naveden slijedeći podnaslov:

„Zaključne opservacije Odbora za prava osoba s invaliditetom Ujedinjenih Naroda u odnosu na Kraljevinu Španjolsku, CRPD/C/TUN/CO/1 od 13.5.2011.“

Taj podnaslov glasi:

„Zaključne opservacije Odbora za prava osoba s invaliditetom Ujedinjenih Naroda u odnosu na Kraljevinu Španjolsku, CRPD/C/ESP/CO/1 od 19.10.2011.“

Srdačan pozdrav,

Kristijan Grđan,
koordinator Sjaja